

Utlåtande Rotel I & rotel VI (Dnr KS 2021/817)

Ta tillvara de sociala företagen i Stockholm

Motion av Salar Rashid (S)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarråden Anna König Jerlmyr och Karin Ernlund anför följande.

Ärendet

Salar Rashid (S) har lämnat in en motion till kommunfullmäktige om att ta tillvara de sociala företagen i Stockholm. Motionären yrkar att kommunfullmäktige beslutar att Stockholms stad, i samverkan med relevanta aktörer, tar fram en handlingsplan för hur arbetsintegrerade sociala företag kan främjas i Stockholm och att handlingsplanen ska föreslå mätbara mål och aktiviteter för att öka stadens kapacitet och samarbete som beställare av tjänster och varor från sociala företag.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB, Coompanion Stockholm, Famna, Situation Sthlm, Stockholms Stadsmission och Yallatrappan Rinkeby.

Coompanion Stockholm, Situation Sthlm, Stockholms Stadsmission och Yallatrappan Rinkeby har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret anser sammantaget att befintliga styrdokument tillsammans med de uppdrag som finns i kommunfullmäktiges budget 2022 är tillräckliga för att ta tillvara de sociala företagen i Stockholm.

Arbetsmarknadsnämnden konstaterar att arbetsmarknadsnämnden och Stockholm Business Region AB har självklara roller i uppdraget att främja arbetsintegrerande sociala företag.

Socialnämnden instämmer med motionären att det är möjligt att använda lagen om offentlig upphandling, LOU för att skapa samhällsnytta.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd anser att befintliga styrdokument tillsammans med de uppdrag som finns i budget 2022 är tillräckliga för att ta tillvara de sociala företagen i Stockholm.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd är positiv till att öka samverkan och samarbete med sociala företag och ser behov av stöd i detta.

Södermalms stadsdelsnämnd instämmer i att den idéburna sektorn är betydelsefull för att skapa innovativa lösningar på samhällsutmaningar.

Stockholms Stadshus AB konstaterar att arbetsmarknadsnämnden redan tagit fram en handlingsplan för sociala företag.

Famna ser positivt på förslaget att Stockholms stad antar en handlingsplan för arbetsintegrerade sociala företags främjande.

Våra synpunkter

Den grönbåla majoriteten har som mål att alla stockholmare ska kunna komma till sin rätt. I det arbetet är sociala företag, där människor som står långt ifrån arbetsmarknaden kan växa och utvecklas, en viktig del. Därför gav majoriteten i budget 2021 arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att tillsammans med Stockholm Business Region, SBR, och Samordningsförbundet, i dialog med Arbetsförmedlingen och de berörda företagen, ta fram en handlingsplan för hur arbetsintegrerade sociala företag kan främjas. Under mandatperioden har vi också genomfört en rad åtgärder för att öka sysselsättningen och sammanhållningen inom staden. Till exempel har vi stärkt vuxenutbildningen, infört en integrationspakt och etablerat Welcome house i syfte att korta nyanländas etablering på arbetsmarknaden.

Som arbetsmarknadsnämnden framhåller i sitt remissvar, syftar flera av aktiviteterna i handlingsplanen för hur arbetsintegrerade sociala företag (ASF:s) kan ökas om att öka ASF:s tillgång till den stödstruktur och de nätverk som staden erbjuder hela näringslivet, genom Integrationspakten, Stockholm Business Region AB (SBR), Visit Stockholm, Starta Eget med mera. Vidare har arbetsmarknadsnämnden i stadens budget för 2022 fått i uppdrag att erbjuda stöd

till stadens nämnder och bolag för hur de i sina verksamheter kan främja arbetsintegrerande sociala företag genom att inrätta en samordningsfunktion, som kommer att arbeta med att implementera handlingsplanen.

Sammantaget anser vi att de befintliga styrdokument som redan är antagna, tillsammans med de uppdrag som finns i stadens budget för 2022, syftar till att tillvarata och befrämja sociala företag i stor utsträckning.

I övrigt hänvisar vi till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion om att ta tillvara de sociala företagen i Stockholm

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådens förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Karin Wanngård, Jan Valeskog och Emilia Bjuggren (alla S) och borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra följande

Vi har under mandatperioden pekat på att arbetsintegrerande sociala företags (ASF) mål och arbete oftast går i linje med stadens arbete och mål gällande hållbarhetsfrågor. Vi ser att det finns en potential inom den idéburna sektorn som staden skulle kunna använda mer. Olika sociala företag önskar samarbeta med staden, men många nämnder har haft svårigheter i att hitta samarbeten med företagen.

Vi har på olika sätt försökt uppmärksamma behovet av att staden ska göra mer för att ta tillvara på ASF och de sociala företagens kraft. Vi välkomnar att en handlingsplan antagits för hur staden ska främja detta arbete. Vi hoppas att denna handlingsplan ska förändra rådande situation och att fler sociala företag ska kunna bedriva verksamheter inom Stockholms stad.

Ett arbete är grunden för en trygg samvaro, självkänsla och en naturlig mötesplats mellan olika sociala grupper. Vi menar att det krävs satsningar, i synnerhet i spåret av pandemin, för att fler ska få ett arbete. Staden behöver bli bättre på att stödja arbetsintegrerade sociala företag att etablera sig och på sikt växa.

Vi efterfrågar en tydlig uppföljning och utvärdering gällande hur arbetet med implementeringen av handlingsplanen inom stadens verksamheter fortskrider. Detta behövs för att handlingsplanen inte ska bli en pappersprodukt utan ett verktyg för att främja de arbetsintegrerade företagen.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 23 februari 2022

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Karin Ernlund

Hans Altsjö

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Jan Valeskog och Emilia Bjuggren (alla S) och Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Salar Rashid (S) har lämnat en motion om att ta tillvara de sociala företagen i Stockholm. Motionären yrkar att kommunfullmäktige beslutar att Stockholms stad, i samverkan med relevanta aktörer, tar fram en handlingsplan för hur arbetsintegrerade sociala företag kan främjas i Stockholm och att handlingsplanen ska föreslå mätbara mål och aktiviteter för att utöka stadens kapacitet och samarbete som beställare av tjänster och varor från sociala företag.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB, Coompanion Stockholm, Famna, Situation Sthlm, Stockholms Stadsmission och Yallatrappan Rinkeby.

Coompanion Stockholm, Situation Stockholm, Stockholms Stadsmission och Yallatrappan Rinkeby har inte inkommit med remissvar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 17 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

I kommunfullmäktiges budget för 2022 finns skrivningar om att sociala arbetsintegrerade företag ska växa och utvecklas.

Staden ska erbjuda information och stöd till dem som vill eller har startat sociala företag. Samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska med stöd av arbetsmarknadsnämnden överväga hur det inom ramen för det egna uppdraget kan genomföras aktiviteter som främjar arbetsintegrerade sociala företag.

Arbetsmarknadsnämnden har i uppdrag att inrätta en samordningsfunktion för arbetsintegrerade sociala företag.

I Stockholms stads program för inköp fastslås mål för stadens inköp som är kopplade kommunfullmäktiges inriktningsmål. Där framgår att staden ska främja social hållbarhet och underlätta för den idéburna sektorn att delta i upphandlingar samt att hänsyn ska tas till små leverantörers och idéburna sektorns specifika förutsättningar. Vidare framgår att staden i ökad utsträckning ska använda sig av olika former av innovationsupphandling. Upphandlingar ska, när så är lämpligt och ändamålsenligt, utformas på ett sådant sätt att innovativa lösningar från marknaden inte utestängs.

Stadsledningskontoret anser sammantaget att befintliga styrdokument tillsammans med de uppdrag som finns i kommunfullmäktiges budget 2022 är tillräckliga för att ta tillvara de sociala företagen i Stockholm.

Stadsledningskontoret kan därför konstatera att det inte finns anledning att ge stadens nämnder och bolag ytterligare uppdrag.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Motion om att ta tillvara de sociala företagen i Stockholm besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 december 2021 följande.

Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motionen.

Reservation anfördes av Salar Rashid m.fl. (S) och Rashid Mohammed m.fl (V), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Farida Al-Abani (Fi), *bilaga 1*.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 2 december 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunfullmäktige gav i budget 2021 arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att tillsammans med Stockholm Business Region, SBR, och Samordningsförbundet, i dialog med Arbetsförmedlingen och de berörda företagen, ta fram en handlingsplan för hur arbetsintegrerande sociala företag kan främjas.

Arbetsmarknadsförvaltningen har, tillsammans med parterna, utrett frågan och tagit fram förslag till handlingsplan. Utredningen ligger till grund för förvaltningens förslag och den visar att staden har möjligheter att på olika sätt främja de arbetsintegrerande sociala företagen. Utredningen visar också på vikten av att stöd ges på ett konkurrensneutralt sätt.

Utredningen pekar på att staden främst har möjligheter att främja ASF inom tre områden: genom nätverkande, genom att tillgängliggöra företagsstöd samt genom att upphandla varor och tjänster från ASF, både arbetsintegrerande tjänster och de övriga varor och tjänster som de lokala ASF:en levererar.

I handlingsplanen föreslås aktiviteter inom samtliga tre områden. Flera av aktiviteterna handlar om att öka ASF:s tillgång till den stödstruktur och de nätverk som staden erbjuder hela näringslivet, genom Integrationspakten, SBR, Visit Stockholm, Starta Eget med mera. Utredningen belyser även ett antal aktiviteter som syftar till att fler ASF ska svara på anbudsfrågor och därigenom bidra till att mängden inköp av

övriga varor och tjänster från ASF ökar. Dessa är inskrivna som förslag på aktiviteter i handlingsplanen.

I dialogen med ASF och i det utvecklingsarbete som företagen och deras intresseorganisationer bedriver lyfts frågan om uppföljning och kvalitetsutveckling som ett långsiktigt sätt att stärka ASF:s konkurrenskraft. Arbetsmarknadsförvaltningen genomförde under 2020 upphandling av arbetsintegrerande tjänster där ASF:s anbud antogs. Förvaltningen föreslår att dessa upphandlingar noggrant utvärderas och att erfarenheter och lärdomar inför och från dessa upphandlingar används i kommande processer för att därigenom successivt stärka ASF:s möjligheter att på ett konkurrenskraftigt sätt kunna svara på upphandlingar.

Utredningen beskriver vidare det utvecklingsarbete som ASF, och de olika intresseorganisationer som finns för utveckling av dessa, själva bedriver för att stärka ASF och stödja kvalitetsutveckling.

Skoopi driver med stöd av extern finansiering projektet ”ASF Lyfter”. Projektet pågår 2021-2022 och arbetar inom ett antal områden med att utveckla förutsättningarna för ASF. Arbetsmarknadsförvaltningen har påbörjat en dialog med projektet och har haft ett första möte. I utredningen redovisas hur ett sådant samarbete kan fördjupas som en del i arbetet med att stödja ASF. Förvaltningen föreslår därför att förvaltningen, i enlighet med förslag i utredningen, aktivt samverkar med projektet.

Förvaltningen konstaterar utifrån utredningen att arbetsmarknadsnämnden och SBR har självklara roller i uppdraget att främja arbetsintegrerande sociala företag. Det förslag till handlingsplan som presenteras avgränsas till att omfatta Arbetsmarknadsnämnden och SBR.

Handlingsplanen är att betrakta som ett av flera sätt att implementera de strategier och mål som finns beskrivna i Program för inköp 2020-2023 samt i Näringslivspolicy 2020-2024.

I arbetet med att implementera planen kommer det bli aktuellt att sätta mål för aktiviteterna i planen.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 januari 2022 följande.

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen på remiss av Motion om att ta tillvara de sociala företagen i Stockholm.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservation anfördes av Alexandra Mattsson Åkerström m.fl. (V) och Karin Gustafsson m.fl. (S), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Anna Rantala Bonnier (Fi), *bilaga 1*.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 30 november 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer med motionären att det är möjligt att använda lagen om offentlig upphandling, LOU för att skapa samhällsnytta.

Enligt LOU (4 kap. 3 §) ska en upphandlande myndighet alltid beakta arbetsrättslig, miljö och sociala hänsyn när upphandlingen tillåter detta. När det gäller att visa sociala hänsyn så kan det till exempel ställas krav som främjar leverantörer som anställer personer som är arbetslösa, framförallt långtidsarbetslösa, leverantörer som främjar jämställdhet och mångfald samt leverantörer inom sociala företag med brukarmedverkan.

I upphandling ska även hänsyn tas till mindre företag som inte har så stora kapital eller erfarenhet av att lämna anbud på större upphandlingar, detta genom att språket anpassat för en novis anbudsgivare. Genom att dela upp en upphandling i mindre delar är det lättare för små företag, såväl sociala företag som andra aktörer, att lämna anbud.

I Budget 2022 har arbetsmarknadsnämnden fått i uppdrag att erbjuda stöd till stadens nämnder och bolag för hur de i sina verksamheter kan främja arbetsintegrerande sociala företag genom att inrätta en samordningsfunktion. En handlingsplan finns framtagen och antogs av arbetsmarknadsnämnden i augusti 2021. Samordningsfunktionen kommer att arbeta med att implementera och sprida handlingsplanen.

Socialnämnden har i uppdrag att bistå arbetsmarknadsnämnden i arbetet med att utveckla insatser, såsom nya utbildningar och sociala företag, för att underlätta för personer med högfungerande autism att delta i arbetslivet. Detta är ett förnyat uppdrag som funnits även under 2020 och 2021.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen av Motion om att ta tillvara de sociala företagen i Stockholm.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 december 2021 följande.

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Tina Kratz m.fl. (V) och Monica Lövström m.fl. (S), *bilaga 1*.

Skarpnäck stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 23 november 2021 har i huvudsak följande lydelse.

I stadens program för inköp fastslås mål för stadens inköp. Målen är kopplade till kommunfullmäktiges inriktningsmål och det framgår att stadens inköp ska främja social hållbarhet.

Av programmet framgår bland annat att möjligheten att underlätta för den idéburna sektorn att delta i upphandlingar och valfrihetssystem ska tas tillvara när så är lämpligt. Hänsyn ska tas till små leverantörers och idéburna sektorns specifika förutsättningar för att skapa en mångfald av aktörer. Det framgår också att stadens inköpsarbete ska bidra till en positiv samhällsutveckling och en inkluderande arbetsmarknad samtidigt som företagens kompetensförsörjning ska underlättas. Staden ska därför sträva efter att ställa sysselsättningskrav i upphandlingar för att bidra till arbetsintegration, med fokus på målgrupper som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Förvaltningens uppfattning är att det finns en god grund i styrdokumentet för att stadens förvaltningar och bolag ska genomföra sina upphandlingar av varor och tjänster till verksamheterna på ett sätt som ger förutsättningar för en mångfald av leverantörer att delta.

När det gäller sociala företags möjligheter att delta som utförare i valfrihetssystem och andra former av utförande av offentligt finansierade tjänster ser förvaltningen ett behov av fortsatt utveckling inom staden. För att underlätta för arbetsintegrerande sociala företag finns det anledning att analysera ersättningsmodeller och kravutformning i stadens valfrihetssystem. Enskilda stadsdelsnämnders möjlighet att upphandla entreprenader eller köp av dessa tjänster på egen hand är ofta begränsade eftersom volymerna inte blir tillräckligt stora och konstanta över tid. Här ser förvaltningen att det uppdrag som socialnämnden fått i budget 2022 öppnar för en positiv utveckling.

Sammantaget anser förvaltningen att befintliga styrdokument tillsammans med de uppdrag som finns i budget 2022 är tillräckliga för att ta tillvara de sociala företagen i Stockholm.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 december 2021 följande.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation anfördes av Rashid Mohammed m.fl (V) och Anna Jonazon m.fl. (S), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ploen (Fi), *bilaga 1*.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 november 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till att öka samverkan och samarbete med sociala företag. Det finns behov av att sektorn socialt företagande kartläggs och tydliggörs så att beställare och upphandlare får en bättre bild över hur man kan gå tillväga vid upphandling och andra typer av samarbeten med sociala företag och vart man vänder sig för att hitta relevanta aktörer. I majoritetens budgetförslag för 2022 finns ett uppdrag till arbetsmarknadsnämnden att erbjuda stöd till stadens nämnder och bolag för hur de i sina verksamheter kan främja arbetsintegrerade sociala företag. Arbetsmarknadsnämnden ska också inrätta en samordningsfunktion för arbetsintegrerade sociala företag. Förvaltningen bedömer att detta stöd bör vara tillräckligt för att möjliggöra fler fall av framgångsrika samarbeten och samverkan med sociala företag och ser inget behov av att staden tar fram en handlingsplan för att stimulera utvecklingen.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 december 2021 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 18 oktober 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i att den idéburna sektorn är betydelsefull för att skapa innovativa lösningar på samhällsutmaningar. I stadsdelsområdets näringsliv verkar sociala företag som bidrar till stadens tillväxtmål. Exempel på sociala företag är second-hand butiker som drivs av Myrorna (Frälsningsarmén), Stockholms stadsmission och Röda korset. Inom vård- och omsorg finns exempelvis verksamheter som Bräcke diakoni och Ersta diakoni.

För stadsdelsområdets målgrupp som av olika skäl står långt ifrån arbetsmarknaden ger de arbetsintegrerade sociala företagen (ASF) en möjlighet för en individ att arbetsträna i en miljö utifrån individens egna förutsättningar. Samordningsförbundet i Stockholm har i samverkan med Stockholms stad och andra kommuner i regionen ansvarat för två projekt finansierade av Europeiska socialfonden MIA-projektet (mobilisering inför arbete eller studier) och Kugghjulet. Båda projekten syftade till att öka samarbetet med arbetsintegrerade sociala företag.

I stadens budget 2022 är ett utvecklingsområde att verka för sociala företag och att tillgängliggöra arbetsplatser genom sociala krav i stadens upphandlingar. Förvaltningen är därför positiv till att ta fram en handlingsplan för hur arbetsintegrerade sociala företag kan främjas i Stockholm.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 22 december 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Svenska Bostäder ABs remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Bolaget instämmer i att sociala företag kan bidra till att skapa stor samhällsnytta. Vi ställer oss positiva till förslaget att staden ska ta fram en

handlingsplan för att främja och underlätta beställningar av sociala företag. Det är viktigt med enkla, konkreta lösningar som underlättar för oss som bolag att vara med och bidra inom området och samtidigt behålla affärsmässigheten.

Stockholms Stads Parkering AB remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Bolaget ställer sig tveksam till att införa en särskild handlingsplan för att främja arbetsintegrerade sociala företag och anser inte heller att fler mätbara mål eller aktiviteter skulle gynna bolagets verksamhet då det snarare riskerar att öka den administrativa bördan. I vissa fall kan även kostnaden för särskilt ställda krav vara svår att förutse och överstiga den nytta som skapas.

Stockholm Business Region ABs remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholm Business Region kan konstatera att kommunfullmäktige i budget 2021 gav

arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att tillsammans med bland andra Stockholm Business Region. Arbetet har bedrivits under året och handlingsplanen godkändes i arbetsmarknadsnämnden den 24 augusti 2021 och ärendet har överlämnats för kännedom till kommunstyrelsen.

Stockholms Hamn AB remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Bolaget anser att det finns svårigheter med motionens förslag kopplat till nuvarande lagstiftning och definitionen av ”sociala företag”. Bolaget menar att det istället bör finnas möjligheter att lägga in olika krav på leverantörer som finns inom LOU/LUF, som en mer framkomlig och säkrare väg att arbeta med den sociala hållbarhetsdimensionen.

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen konstaterar att arbetsmarknadsnämnden redan tagit fram en handlingsplan för sociala företag, där också Stockholm Business Region haft en aktiv roll. Handlingsplanen antogs av nämnden efter det att motionen inkommit. Koncernledningen anser därmed att frågan redan är hanterad inom staden.

Famna – riksorganisation för idéburen välfärd

Famnas yttrande daterat den 3 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förslag 1: Att Stockholms stad, i samverkan med relevanta aktörer, tar fram en handlingsplan för hur arbetsintegrerade sociala företag kan främjas i Stockholm

Famna ser positivt på förslaget att Stockholms stad antar en handlingsplan för arbetsintegrerade sociala företags främjande. Vi anser att en ökad insats av idéburna organisationer kommer gagna målgruppernas möjligheter till utbildning och egen försörjning. För att nå en önskad effekt av stadens åtgärder är det av yttersta vikt att relevanta idéburna aktörer ges möjlighet att medverka i framtagandet av den föreslagna handlingsplanen. Endast så kan säkerställas ett hållbart resultat som återspeglar reella behov utifrån den nuvarande lägesbilden. Famnas medlemmar önskar även att en

handlingsplan ska ses som ett första steg i en större integreringsprocess av sociala företag och idéburna aktörers roll i Stockholms stads övergripande näringslivsstrategi.

I den motion som Famna inbjuds att lämna synpunkter på är vi lite osäkra på om motionärerna menar det smalare ”arbetsintegrerande sociala företag” (ASF), det vill säga, de idéburna aktörer som är inriktade på att stödja personer som står långt ifrån arbetsmarknaden genom exempelvis arbetsträning, eller om motionärerna avser hela fältet av idéburna aktörer som bedriver vård, social omsorg, utbildning, skola, arbetsträning med mera.

Famna vill understryka vikten i begreppsförtydligandet av sociala företag – idéburna organisationer som återinvesterar all vinst i sin verksamhet – och betona skillnaden från exempelvis sociala entreprenörer som oftast är baserad på en kommersiell grund och därmed delar ut vinst. Vi vill även poängtera att om handlingsplanen endast ska gälla för så kallade sociala företag bör det återfinnas ännu ett definitionsförtydligande som beskriver skillnaden mellan ett socialt företag och en idéburen aktör. Vårt förslag är att Stockholm stad redan nu tittar närmare på det förslag till definition som återfinns i SOU 2019:56, citerad ovan.

Inför arbetet med handlingsplanen bör klargöras hur Stockholm stad ställer sig till denna färdigutredda och remissbehandlade definition och särskilt om uttrycket ”sociala företag” anses betyda samma sak eller innebär en snävare definition i exempelvis verksamhetsområde. Vi upplever ofta att en viss begreppsförvirring står i vägen för en fördjupad diskussion om vad som bör göras för att stärka civilsamhället. Famna och många med oss använder begreppet ”idéburen aktör” eller ”idéburen organisation” när vi beskriver de aktörer som inom civilsamhället bedriver exempelvis välfärd, se vidare i utredningen Idéburen välfärd, SOU 2019:56.

Definitionen av ”sociala företag” påverkar också vilken status och stöd som dessa aktörer får i jämförelse med andra företag. I dagsläget upplever många av våra Stockholmsbaserade medlemmar att de t ex uteslutits från att delta i Stockholm Business Region. Exempelvis har Skyddsvärnet - anno 1910, som består av dotterbolag i form av aktiebolag som ägs av en ideell förening, tidigare nekats deltagande vid uppdraget om att associationsformsstrukturen sätt ut på nämnda vis. Liknande situation har även uppstått med såväl Jobbtorgen som Samordningsförbundet Stockholm. Famna önskar att detta styvmoderliga hanterande upphör, och sociala företag tilldelas en rättvis spelplan som innefattar möjlighet till rättvis upphandling och samverkan.

Famna vill poängtera det material som idag finns tillgängligt att ta tillvara som grund för utvecklingen av Stockholms stads handlingsplan. Famna har i november

2021 publicerat förstudien ”Helhetsgreppet – En studie av idéburna organisationers möjligheter och utmaningar att stötta människor till sysselsättning, utbildning eller jobb.” finansierad av Europeiska Socialfonden. Rapporten har baserats på information från 54 av Famnas Stockholmsbaserade medlemmar och delger en omfattande kartläggning av såväl den nuvarande lägesbilden, samt nödvändiga förutsättningar för fortsatta insatser och betydelsefulla bidrag. Syftet med förstudien är att få ökad kunskap gällande om och hur idéburna verksamheter kan spela en större roll i förbättrade möjligheter till ett inkluderande och hållbart arbetsliv för alla.

Förstudien visar att idéburna organisationer är i stort behov av att få använda och få betalt för att använda fler av de verktyg man identifierat ger goda resultat i arbetet att stötta individer som står långt från arbetsmarknaden. Studien lyfter behovet av in-

formation och verktyg dels för kommunikation och marknadsföring rörande befintliga insatser, dels för hur organisationerna kan utveckla eller utöka samt framhäva sitt bidrag till den cirkulära ekonomin. Rapporten finner ni som bilaga till denna remiss och vi rekommenderar att stadens politiker och tjänstemän tar del av hela rapporten.

I övrigt önskar Famna lyfta två rapporter som med fördel bör utgöra del av grunden till handlingsplanen i arbetet att få till ett jämbördigt partnerskap: Tillväxtverkets rapport "Sociala företag i styrdokument och upphandling" samt Europarådets kod "Europeisk kod för idéburna organisationers medverkan i beslutsprocessen" som bland annat används som grund för Nationellt organ för dialog och samråd mellan regeringen och det civila samhället (NOD) arbete.

Förslag 2: Att Handlingsplanen ska föreslå mätbara mål och aktiviteter för att utöka stadens kapacitet och samarbete som beställare av tjänster och varor från sociala företag

Famna ställer sig positiva till förslaget om mätbara mål och aktiviteter. Vi ser även gärna ett förslag om uppföljning för resultat- och effektmätning för att följa upp att utvecklingen går i önskvärd riktning. Svenska Institutet för Standarder (SIS) arbetar med ett stort antal organisationer idag för att ta fram en standard för effektmätning av insatser och finansiering. Om så inte redan är fallet föreslår vi att Stockholms stad engagerar sig i det pågående arbetet så att det integreras med den föreslagna Handlingsplanen.

Vi ser även gärna att Stockholms stad bör samarbeta med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) för att ta del av deras nationella sammanställningar om hur andra kommuner samverkat och upphandlat sociala företag med såväl LOU, LOV, IOP, samt reserverade kontrakt.

Till sist vill vi rekommendera den vägledning till Idéburet Offentligt Partnerskap som presenterades i samband med SOU 2019:56 Idéburen välfärd: [Idéburet Offentligt Partnerskap](#). Den visar på möjliga vägar framåt för en kommun som önskar samarbeta mer med idéburna aktörer.

Famna har i övrigt inget ytterligare att anföra.

Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsnämnden

Reservation anfördes av Salar Rashid m.fl. (S) och Rashid Mohammed m.fl (V) enligt följande.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden tillstyrker motionen.
2. gällande att ta tillvara de sociala företagen i Stockholm.
3. Arbetsmarknadsförvaltningen presenterar en tydlig utvärdering gällande implementeringen av handlingsplanen till arbetsmarknadsnämnden augusti 2022.
4. Därutöver anföras:

ASF (arbetsintegrerande sociala företag) och sociala företagens drivkraft har alltid varit att skapa och hitta innovativa lösningar på samhällsutmaningar. För ASF och sociala företag står inte den ekonomiska vinsten i centrum. Målet för dessa företag är att bidra till att samhället blir mer inkluderande och hållbart. Vi delar den visionen, och välkomnade därför att en handlingsplan antogs under augustinämnden 2021 för hur staden ska främja ASF.

Under hela mandatperioden har vi pekat på att dessa företags mål och arbete oftast går i linje med stadens arbete och stadens mål gällande hållbarhetsfrågor. Vi har på olika sätt försökt uppmärksamma behovet av att staden gör mer för att ta tillvara på ASF och de sociala företagens kraft.

En arbetsplats är grunden för en trygg samvaro, självkänsla och en naturlig träffpunkt för olika sociala grupper. Vi menar att det behövs stora satsningar i synnerhet i spår av pandemin för att fler ska få ett arbete. Staden behöver bli bättre på att stödja arbetsintegrerade sociala företag att etablera sig och växa.

Vi efterfrågar därför även tydlig uppföljning och utvärdering av hur arbetet med implementeringen av handlingsplanen inom stadens verksamheter har gått, och föreslår att utvärderingen ska presenteras för arbetsmarknadsnämnden i augusti 2022. Flera upphandlingar kan som sagt anpassas efter sociala företags förutsättningar. Idag finns det fler paragrafer inom LOU som möjliggör för staden att på ett lättare sätt upphandla varor och tjänster från till exempel sociala företag. Därför får inte denna handlingsplan inte bli ytterligare en hyllvärmare.

Vi ser att det finns en enorm potential inom den idéburna sektorn som staden sällan använder. Olika sociala företag knackar på dörren till staden - men många nämnder har haft svårt att närma sig dessa företag. Vi hoppas innerligt att handlingsplanen ska förändra denna situation så att fler sociala företag ska få chans att bedriva verksamheter inom Stockholms stad.

Ersätтарыttrande gjordes av Farida Al-Abani (Fi) enligt följande.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden tillstyrker motionen.
2. gällande att ta tillvara de sociala företagen i Stockholm.
3. Arbetsmarknadsförvaltningen presenterar en tydlig utvärdering gällande implementeringen av handlingsplanen till arbetsmarknadsnämnden augusti 2022.
4. Därutöver anföra:

ASF (arbetsintegrerande sociala företag) och sociala företagens drivkraft har alltid varit att skapa och hitta innovativa lösningar på samhällsutmaningar. För ASF och sociala företag står inte den ekonomiska vinsten i centrum. Målet för dessa företag är att bidra till att samhället blir mer inkluderande och hållbart. Vi delar den visionen, och välkomnade därför att en handlingsplan antogs under augustinämnden 2021 för hur staden ska främja ASF.

Under hela mandatperioden har vi pekat på att dessa företags mål och arbete oftast går i linje med stadens arbete och stadens mål gällande hållbarhetsfrågor. Vi har på olika sätt försökt uppmärksamma behovet av att staden gör mer för att ta tillvara på ASF och de sociala företagens kraft.

En arbetsplats är grunden för en trygg samvaro, självkänsla och en naturlig träffpunkt för olika sociala grupper. Vi menar att det behövs stora satsningar i synnerhet i spår av pandemin för att fler ska få ett arbete. Staden behöver bli bättre på att stödja arbetsintegrerade sociala företag att etablera sig och växa.

Vi efterfrågar därför även tydlig uppföljning och utvärdering av hur arbetet med implementeringen av handlingsplanen inom stadens verksamheter har gått, och föreslår att utvärderingen ska presenteras för arbetsmarknadsnämnden i augusti 2022. Flera upphandlingar kan som sagt anpassas efter sociala företags förutsättningar. Idag finns det fler paragrafer inom LOU som möjliggör för staden att på ett lättare sätt upphandla varor och tjänster från till exempel sociala företag. Därför får inte denna handlingsplan inte bli ytterligare en hyllvärmare.

Vi ser att det finns en enorm potential inom den idéburna sektorn som staden sällan använder. Olika sociala företag knackar på dörren till staden - men många nämnder har haft svårt att närma sig dessa företag. Vi hoppas innerligt att handlingsplanen ska förändra denna situation så att fler sociala företag ska få chans att bedriva verksamheter inom Stockholms stad.

Socialnämnden

Reservation anfördes av vice ordföranden Alexandra Mattsson Åkerström m.fl. (V) och Karin Gustafsson m.fl. (S) enligt följande.

1. Socialnämnden bifaller motionen
2. Därutöver anföra följande

Vi har under mandatperioden pekat på att arbetsintegrerande sociala företags (ASF) mål och arbete oftast går i linje med stadens arbete och stadens mål gällande hållbarhetsfrågor. Vi ser att det finns en potential inom den idéburna sektorn som staden sällan använder. Olika sociala företag önskar samarbeta med staden - men många nämnder har haft svårigheter i att hitta samarbeten med företagen.

Vi har på olika sätt försökt uppmärksamma behovet av att staden gör mer för att ta tillvara på ASF och de sociala företagens kraft och välkomnar att en handlingsplan antagits för hur staden ska främja detta arbete. Vi hoppas att denna handlingsplan ska förändra rådande situation och att fler sociala företag ska kunna bedriva verksamheter inom Stockholms stad.

Ett arbete är grunden för en trygg samvaro, självkänsla och en naturlig mötesplats mellan olika sociala grupper. Vi menar att det krävs satsningar, i synnerhet i spåret av pandemin, för att fler ska få ett arbete. Staden behöver bli bättre på att stödja arbetsintegrerade sociala företag att etablera sig och på sikt växa.

Vi efterfrågar en tydlig uppföljning och utvärdering gällande hur arbetet med implementeringen av handlingsplanen inom stadens verksamheter fortskrider för att handlingsplanen inte enbart blir en pappersprodukt utan ett verktyg för att främja de arbetsintegrerade företagen.”

Ersätтарыttrande gjordes av Anna Rantala Bonnier (Fi) enligt följande.

Ersättaren Anna Bonnier Rantala (Fi) instämde i förslag till beslut och reservation från (V),(S).

Skarpnäck stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Tina Kratz m.fl. (V) och Monica Lövström m.fl. (S) enligt följande.

Drivkraften för många sociala företag är att skapa innovativa lösningar på samhällsutmaningar. Målet för dessa företag är att bidra till att samhället blir mer inkluderande och hållbart. Detta går även i linje med stadens arbete och mål gällande hållbarhetsfrågor. För sociala företag står oftast inte den ekonomiska vinsten i centrum.

Vi tycker att det finns en enorm potential inom den idéburna sektorn som staden sällan nyttjar. Olika sociala företag knackar på dörren till staden - men många nämnder runt om i staden har haft svårigheter i att kunna närma sig dessa företag.

Vi välkomnar de initiativ som tagits av staden men ser behov av ytterligare åtgärder och uppföljning. Det gläder oss att förvaltningens tycks dela vår uppfattning i och med svaret: ”att det finns anledning att analysera ersättningsmodeller och kravutformning i stadens valfrihetssystem.”

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Rashid Mohammed m.fl (V) och Anna Jonazon m.fl. (S) enligt följande.

"Förslag till beslut

1. Att Stadsdelsnämnden tillstyrker motionen. Gällande att ta tillvara de sociala företagen i Stockholm.
2. Därutöver anföras:

ASF (arbetsintegrerade sociala företag) och sociala företagens drivkraft har alltid varit att skapa och hitta innovativa lösningar på samhällsutmaningar. För ASF och sociala företag står inte den ekonomiska vinsten i centrum. Målet för dessa företag är att bidra till att samhället blir mer inkluderande och hållbart. Vi delar den visionen, och välkomnade därför att en handlingsplan antogs under augustinämnden 2021 för hur staden ska främja ASF.

Under hela mandatperioden har vi pekat på att dessa företags mål och arbete oftast går i linje med stadens arbete och stadens mål gällande hållbarhetsfrågor. Vi har på olika sätt försökt uppmärksamma behovet av att staden gör mer för att ta tillvara på ASF och de sociala företagens kraft.

En arbetsplats är grunden för en trygg samvaro, självkänsla och en naturlig träffpunkt för olika sociala grupper. Vi menar att det behövs stora satsningar i synnerhet i spår av pandemin för att fler ska få ett arbete. Staden behöver bli bättre på att stödja arbetsintegrerade sociala företag att etablera sig och växa.

Vi efterfrågar därför även tydlig uppföljning och utvärdering av hur arbetet med implementeringen av handlingsplanen inom stadens verksamheter har gått, och föreslår att utvärderingen ska presenteras för arbetsmarknadsnämnden i augusti 2022. Flera upphandlingar kan som sagt anpassas efter sociala företags förutsättningar. Idag finns det fler paragrafer inom LOU som möjliggör för staden att på ett lättare sätt upphandla varor och tjänster från till exempel sociala företag. Därför får inte denna handlingsplan inte bli ytterligare en hyllvärmare.

Vi ser att det finns en enorm potential inom den idéburna sektorn som staden sällan använder. Olika sociala företag knackar på dörren till staden - men många nämnder har haft svårt att närma sig dessa företag. Vi hoppas innerligt att handlingsplanen ska förändra denna situation så att fler sociala företag ska få chans att bedriva verksamheter inom Stockholms stad.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ploen (Fi) enligt följande.

Om jag haft rösträtt hade jag ställt mig bakom Rashid Mohammed m.fl. (V) och Anna Jonazon m.fl. (S) förslag till beslut.